

**НЕБЕЗПЕЧНИЙ СВІТ НАСИЛЬСТВА ТА  
ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ**



**Завдання фінансується з державного бюджету у вигляді цільової дотації, яка передається Гродненському повіту.**

## Хто такий неповнолітнього?

„Неповнолітня” - особа, якій на момент вчинення правопорушення не виповнилося 17 років, але виповнилося 13 років.

- Отже, якщо вам виповнилося 17 років і ви вчинили діяння, заборонене законодавством, ви вчиняєте злочин або проступок, за який несете відповідальність як повнолітній.
- Однак, якщо йому ще немає 17 років, він вважається неповнолітнім.



### Пам'ятайте!

Неповнолітня особа несе відповідальність за вчинення будь-яких заборонених дій, а саме:

- правопорушення;
- податкове правопорушення;

### Ви знаєте, що таке злочин?

Злочин - це діяння людини, заборонене під покаранням за злочин або проступок законом, що діяло на момент його вчинення, протиправне, винне та суспільно шкідливе в більшій ніж незначній мірі.

### Каталог покарань за вчинення злочину:

- добре,
- обмеження свободи,
- позбавлення волі,
- 25 років позбавлення волі,
- довічне ув'язнення.



**ДОБРЕ ЗНАТИ!!**

## Ви знаєте, що таке проступок?

Проступок — це суспільно шкідливе діяння, заборонене законодавством, що діяло на момент його вчинення, загрожує арештом, обмеженням волі, штрафом до 5000 злотих або доганою.

## Ви знаєте, що таке насильство?

Насильство – це будь-яке використання вашої сили, завдаючи страждання або заподіяння шкоди іншій людині для досягнення вашої мети.

## Ви знаєте, що таке карана погроза?

Будь-яка поведінка, в якій ви погрожуєте вчинити злочин проти іншої особи, включаючи найближчу до вас особу (наприклад, батьків, братів і сестер, бабусь, дідусів чи колег), буде каратися законом, і ця особа насправді відчуває, що ви загрожуєте, і боїться, що ваша погроза буде бути виконаним. Не має значення, чи використовуєте ви лише слова, жести чи письмову форму.

**Наприклад, залиш його ввімкненим, а то я тебе так стукну, що ти більше не встанеш.**

### Найбільш поширені злочини, вчинені неповнолітніми:

- розбійні злочини - вимагання, крадіжки, розбій;
- крадіжки;
- крадіжка зі зломом;
- участь у бійці та побиття;
- порушення фізичної недоторканності;
- знищення або пошкодження чужого майна.



## Розбійні злочини – чи знаєте ви, як їх відрізнити?

Розбій, крадіжка та вимагання – це 3 різні злочини, які часто плутають один з одним. Отже, як їх відрізнити?

**Пограбування** – це діяння людини, яке полягає у застосуванні насильства з метою крадіжки, наприклад, штовхання жінки та розриву її гаманця.

**Крадіжка злодія** спричинена тим, що змовник використовує майно після крадіжки для затримання заборонених осіб, напр. вирвавши мішок з бруківкою, а потім схопивши чоловіка, який хотів допомогти їй знайти її майно.

**Вимагання пограбування** – це діяльність, у якій зловмисник застосовує насильство чи погрози, змушуючи жертву повернути гроші чи цінності, наприклад, якщо ви не дасте мені грошей, я підпалю ваш будинок.

### Крадіжка - злочин чи дрібне правопорушення?

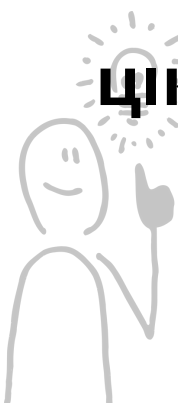
Крадіжка може бути як злочином, так і дрібним правопорушенням, залежно від вартості предмета, який ви берете. Тому правопорушенням вважається діяння, якщо вартість збраного предмета не перевищує 500 злотих. Однак, якщо вартість викраденого перевищує 500 злотих (наприклад, 500,01 злотих), діяння є злочином.

### крадіжки та крадіжки зі зломом

Крадіжка зі зломом має місце, коли зловмисник, щоб вчинити крадіжку, долає перешкоду у вигляді захисного елемента, наприклад, навісний замок, замок, електронний захист тощо.

**цікавий**

Чи знаєте ви, що використання чужої платіжної картки – це крадіжка та крадіжка.



## Боротьба і батарея - знаєте різницю?

### Боротьба:

- необхідність участі не менше трьох осіб,
- взаємна атака всіх причетних до неї людей.

### батарея :

- необхідність участі не менше трьох осіб,
- чітке розмежування між нападниками та особою чи особами, які захищаються.

## Кримінальна відповідальність за участь у бійці чи побоях – від чого залежить?

Покаранням є лише участь у бійці або побоях (до 3 років позбавлення волі).

Судимість тим більша, чим більша шкода здоров'ю потерпілого (тяжке ушкодження здоров'я – позбавлення волі на строк від 6 місяців до 8 років). Якщо наслідком бійки або побиття стала смерть людини, винному загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк від одного до десяти років.

### цікавий

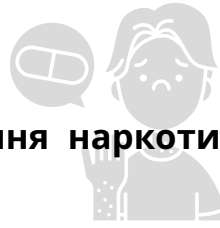
Чи знаєте ви, що вас можуть притягнути до кримінальної відповідальності лише за участь у бійці.

## Що таке порушення фізичної недоторканності?

Це будь-які дії проти іншої людини, які для них неприйнятні, наприклад, удари, удари ногами, штовхання, щипки, укуси, ляпаси, виривання волосся, плювки або збивання окулярів.

Порушення тілесної недоторканності є злочином, якщо воно спричинило шкоду здоров'ю, тобто порушення роботи організму, наприклад, перелом руки чи ноги.

## Ви знаєте, що таке наркоманія?



Наркоманія - це залежність від вживання наркотиків (наркотичних або психоактивних речовин).

### ВИ ЦЕ ПОВИННІ ЗНАТИ!!



- ✓ Наркотичним засобом є будь-яка речовина, що діє на мозок людини. Серед інших опіати та їх похідні (героїн, морфін, кодеїн), метадон, петидин, конопля або кокаїн.
- ✓ Психотропні речовини включають, серед іншого, галюциногени, стимулятори - наприклад, амфетаміни, заспокійливі, снодійні та деякі знеболюючі.
- ✓ Психоактивні речовини та психотропні речовини – це хімічні сполуки, які впливають на функціонування мозку людини, і їх вплив може викликати зміни сприйняття, настрою, свідомості, пам'яті та розладів поведінки.

Неповнолітні, як правило, не підлягають покаранню, але несуть відповідальність як за зберігання, дарування, схилення до вживання, так і збут наркотичних засобів чи психотропних речовин у судовому порядку у справах сімей.

Ви повинні знати, що відповідно до ст. 58 Закону про боротьбу з наркоманією особа, яка передає іншій особі наркотики, сприяє чи дозволяє або спонукає до вживання наркотиків, загрожує покаранню у вигляді **позбавлення волі на строк до 3 років**.

Надання, сприяння чи дозвіл на використання вищезгаданого заходів, неповнолітньому загрожує покарання у вигляді **позбавлення волі на строк від 6 місяців до 8 років**.

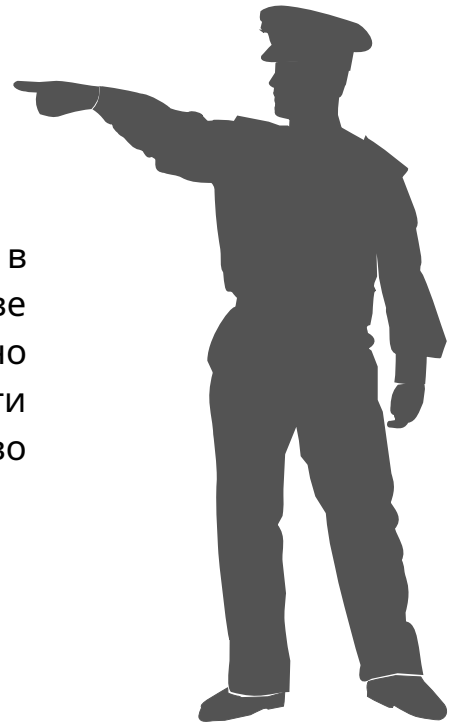
Варто знати, що за передачу наркотиків іншій особі може бути накладено більш суворе покарання, якщо ця особа працює на прибуток (бажає отримати фінансову чи особисту вигоду). Дане **правопорушення карається позбавленням волі на строк від одного до десяти років**.

За лише зберігання наркотиків загрожує **позбавлення волі на строк до 3 років.**

З іншого боку, за зберігання великої кількості наркотиків передбачено покарання у вигляді **позбавлення волі на строк від одного до 10 років.** Якщо суд визнає діяння незначним нещасним випадком, зловмиснику загрожує штраф, обмеження волі або позбавлення волі на строк до один рік.

### **Ви знаєте, що станеться, якщо поліція виявить вас на наркотиках?**

Якщо ви неповнолітній, вас можуть помістити в реанімаційне відділення поліції під цілодобове нагляд міліціонера (вихователя). Вам потрібно знати, що може бути прийнято рішення: помістити вас у притулок для неповнолітніх чи тимчасово помістити у виховний заклад.



### **Правопорушення, які найчастіше вчиняють неповнолітні:**

- **порушення спокою або громадського порядку** - наприклад, гучні звуки, гучні крики, відтворення гучної музики або активація сигналізації в громадських місцях;
- **засмічення громадських місць;**
- **перешкоджання або недопущення використання комунальних послуг** – наприклад, копання, виривання лавок у парку, на полі та розміщення різноманітних написів на стінах будівель, парканах чи автобусних зупинках;
- **знищення або видалення розміщених державними органами оголошень, інформаційних та попереджувальних знаків.** (Варта знати, що ці знаки не дарма. Їхня мета – інформувати та попереджати громадян, а їх відсутність може призвести до тяжких наслідків.);

- **непристойна витівка** - наприклад, турбота про фізіологічні потреби в громадському місці або лежачи на тротуарі в нетверезому стані;
- **крадіжка, привласнення чужих речей;**
- **знищення або пошкодження чужого майна;**
- **володіння небезпечними предметами в громадському місці**, наприклад ножем, бейсбольною битою, мачете, сокирою тощо (володіння цими інструментами не завжди буде вважатися правопорушенням, але лише за наявності обґрунтованої підозри, що вони можуть бути використані для вчинити злочин.);
- **керування транспортними засобами без водійського посвідчення чи мопедної картки** – наприклад, водіння батьківського автомобіля без водійських прав є правопорушенням. (Те ж саме стосується їзди по дорозі на мопеді чи квадроциклі. Для цього також потрібні відповідні дозволи, без яких за кермо краще не сідати.);
- **злісно дражнити іншу людину з метою ввести її в оману** - наприклад, дражнити літню людину, хоча для вас або ваших колег це можуть бути лише невинні жарти.

## ПАМ'ЯТАЙТЕ

### **Введення в оману державного органу. !?**

У разі втручання поліції проти вас, ви зобов'язані надати працівникам міліції свої персональні дані (так звану ідентифікаційну картку) для встановлення та підтвердження ваших персональних даних. Якщо у вас є документ, що посвідчує особу, ви повинні показати його в поліції. Якщо у вас немає документа з собою, достатньо вказати свої дані. Якщо ви не дотримуєтеся вказівок поліцейських або унеможливуєте чи ускладнюєте їхню діяльність, наприклад, надаючи неправдиві дані, ви робите правопорушення, за яке вас навіть можуть заарештувати.

***Кримінальна відповідальність за проступки регулюється Кодексом про дрібні правопорушення.***



## Поліція при виконанні службових обов'язків має право:

- ідентифікувати неповнолітню,
- затримання неповнолітнього,
- особистий контроль,
- перегляд вмісту багажу,

## а також шляхом здійснення діяльності щодо неповнолітнього виконавця кримінального правопорушення для:

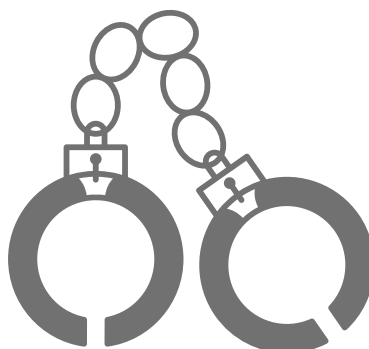
- пошук,
- затримання,
- допиту.

## За вчинені правопорушення можуть бути застосовано заходи кримінальної відповідальності, передбачені Кодексом про дрібні правопорушення, наприклад у вигляді:

- зобов'язання відшкодувати заподіяну шкоду,
- виконання конкретних робіт чи послуг для потерпілого чи місцевої громади,
- вибачення у потерпілої сторони,
- навчатися або працювати, або брати участь у відповідних освітніх, терапевтичних або навчальних заходах,
- утримуватися від перебування в певних середовищах або місцях,
- утримання від вживання алкоголю або будь-яких інших речовин для доведення до стану сп'яніння.

## Перелік стягнень, призначених судом за вчинені правопорушення:

- арешт;
- обмеження свободи;
- штраф;
- догана.



## Ви знаєте, що таке деморалізація?

Деморалізація включає недотримання основних моральних принципів, відсутність дисципліни і, як наслідок, вчинення правопорушень чи злочинів.

Найпоширенішими проявами деморалізації у неповнолітніх є: паління, вживання алкоголю, вживання наркотиків, застосування агресії та насильства, вандалізм, передчасне статеве життя, використання вульгарної лексики, прогули або втеча з дому. До деморалізації належать і більш важкі справи, т.е. участь у злочинному угрупованні, проституція, наркоманія та алкоголізм.

## Ви знаєте, що з вами може статися за порушення закону?

1. Поліція має право встановити вашу особу.
2. Поліція повідомить ваших батьків і віддасть вас під їхню опіку, або вас поміщать до відділення невідкладної допомоги чи витверезника або затримують у відділенні поліції.
3. Сімейний суд може порушити проти вас справу про деморалізацію.

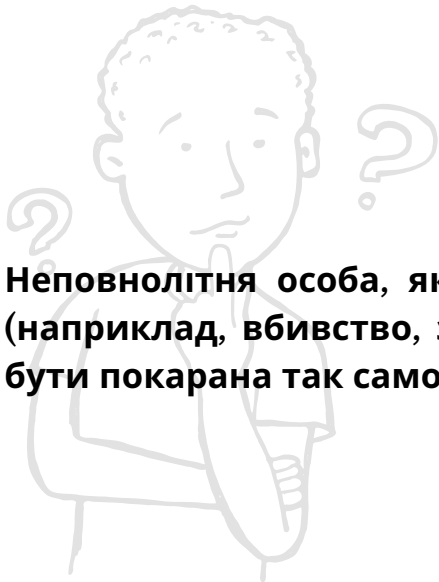
**пам'ятати!**



**Усі вищезазначені прояви деморалізації неповнолітніх можуть бути підставою для порушення справи у справах неповнолітніх у сімейному суді.**

## Сімейний суд може зобов'язати неповнолітнього:

- нагляд за працівником пробації;
- направлення до центру пробації та до громадської організації чи установ, що займаються роботою з неповнолітніми;
- влаштування в молодіжний освітній центр або в прийомну сім'ю;
- поміщення до виправної установи (тільки неповнолітнього, який досяг 13 років і вчинив кримінальне правопорушення).



## **ПАМ'ЯТАЙТЕ!**

**Неповнолітня особа, яка досягла 15 років і вчинила найтяжчі злочини (наприклад, вбивство, зґвалтування, тяжке ушкодження здоров'я), може бути покарана так само, як і доросла особа!**

## **КУРАТОРСЬКИЙ НАГЛЯД**

### **Кого може контролювати інспектор пробації?**

Офіцер пробації може бути призначений неповнолітньому, тобто особі від 13 до 17 років, яка вчинила кримінальне правопорушення, а також особі, яка ще не набула повноліття, поведінка якої свідчить про деморалізацію.

### **Чи знаєте ви, хто такий інспектор пробації і які його завдання?**

Мета нагляду офіцера пробації – допомогти молодій людині зійти з дороги, розірвати контакти з навколишнім середовищем, що негативно впливає на нього, знайти корисну мету у своєму житті та почати краще життя. Провадження у справах неповнолітніх має допомогти у відмові від неналежного та незаконного способу життя. Нагляд за працівником пробації у справах неповнолітніх полягає в організації та проведенні заходів, спрямованих на допомогу неповнолітньому у зміні неприйнятних поведінок і ставлення.



**З хибного шляху завжди можна повернути назад!**

**Ніколи не здавайся!**

**Ніколи не пізно!**

## БЕЗКОШТОВНА ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА - ГРОМАДСЬКА КОНСУЛЬТАЦІЯ

По всій Польщі діє понад 1500 пунктів безкоштовної правової допомоги і керівництво. Це є результатом набрання чинності Законом про безоплатну правову допомогу, безкоштовні громадянські консультації та правову освіту.

Кожен, хто не може дозволити собі платну консультацію і подає відповідну декларацію, може скористатися безкоштовною консультацією.

Юристи **Фонду «Тогатус Pro Bono»** надають безкоштовні юридичні консультації в пунктах безоплатної правової допомоги повітів, з якими Фонд уклав угоди.

Запрошуємо ознайомитися з правилами надання безоплатної правової допомоги.

**Дізнайтеся, як і де отримати безкоштовну консультацію**



**[www.fundacja.togatus.pl](http://www.fundacja.togatus.pl)**

